

PROLOOG

Haua kaevamine on ränk töö.

Kogu mu keha valutab. Lihased, mille olemasolust ma seni teadlikki polnud, huilgavad valust. Iga kord, kui ma labidat kergitan ja pisut mulda august välja kühveldan, tundub, nagu torgiks lihast mu abaluu taga nuga. Arvasin, et seal on üksnes luud, kuid ilmselgelt ma eksisin. Tunnetan teravalt iga viimset kui lihaskiudu oma kehas ja kõik nad tulitavad valust. Kohutavalt.

Teen hetkeks pausi ja lasen labidal kukkuda, et peopesadesse kerkivatele vesivillidele pisut hõlpu anda. Pühin käsivarre välimise küljega näolt higi. Nüüd, mil päike on looja läinud, annab härmatis maapinnal mõista, et temperatuur on langenud miinustesse. Aga mina lakkasin külma tundmast juba esimese pooltunni järel – jope võtsin seljast umbes tund aega tagasi.

Mida sügavamale ma jõuan, seda lihtsam on kaevata. Pealmisest mullakihist läbi murdmine tundus peaaegu võimatu, kuid siis oli mul paariline abiks. Nüüd olen siin üksnes mina.

Või tegelikult mina ja *laip*. Kuigi temast pole erilist kasu.

Vahin silmi vidutades augus mustavasse pimedusse. See näeb välja nagu sügavik, ehkki ei ulatu meetrinigi. Kui sügavaks ma selle kaevama pean? Räägitakse mingist pooleteisest meetrist, aga ma oletan, et see peab paika ametlike, mitte metsa kaevatud märgistamata haudade puhul. Kuid mida sügavam, seda parem – arvestades, et keegi ei tohi siia maetut avastada.

Küsin endalt, kui sügavale peab laip olema maetud, et loomad seda ei haistaks.

Judisen kergelt, kui tuuleil mu paljast higist nahka jahutab. Temperatuur langeb iga mööduva minutiga. Pean uuesti tööle asuma, haua igaks juhuks veel pisut sügavamaks kaevama.

Võtan labida uuesti kätte ja kõik hellad kohad üle kogu mu keha võitlevad võimaluse eest olla tähelepanu keskpunktis. Hetkel on raudsed võitjad peopesad – need valutavad kõige rohkem. Mida kõike ma oleksin valmis andma paari nahkkinnaste eest. Aga mul on üksnes paksud puhvis kindad, mis muudavad labidavarre hoidmise keeruliseks. Niisiis pean hakkama saama paljaste kätega, tükkis villidega.

Kui auk oli madal, sain kaevata sinna sisse ronimata. Aga nüüd saan oma tegevust jätkata ainult hauas seistes. Hauas seismine tundub halva endena. Eks me kõik lõpeta kunagi mõnes sellises augus, aga ega seepärast pea veel saatust proovile panema. Kahjuks on see praegu möödapääsmatu.

Tunnen, kuidas mu kõrvad labidatera kuiva kõvasse pinnasesse surudes kikki lähevad. Kui tuulesahin välja arvata, on metsas vaikne, kuid olen kindel, et kuulsin midagi.

Praks!

Jälle ... Kõlas sedamoodi, nagu oleks oks pooleks praksatanud, ehkki ma ei oska öelda, kas see heli kostis mu selja tagant või eestpoolt. Ajan end sirgu ja vahin silmi pilutades pimedusse. Kas siin on keegi?

Kui siin peaks keegi olema, siis olen ma suures-suures jamas. „Halloo?“ hõikan, mu hääl on kähe sosin. Keegi ei vasta.

Klammerdun parema käega labida külge ja kuulatan nii pingsalt, kui suudan. Hoian hinge kinni, summutades kopsudesse siseneva ja neist väljuva õhu tekitatud heli.

Praks!

Järjekordne pooleks praksatav oks. Seekord olen ma selles kindel. Ja mitte üksnes selles, vaid on ka selge, et heli kostis mulle lähemalt kui eelmisel korral.

Nüüd kuulen lehtede sahinat.

Mu sisikond tõmbub krampi. Sellest asjast ei keeruta ma end välja mingi valemiga. Ma ei saa mitte kuidagi teeselda, et tegu on üksnes suure arusaamatusega. Kui keegi peaks mind märkama, on kõik läbi. Olen omadega sees. Mu randmete ümber klõpsatavad kinni käerauad, politseiautode sireenid undavad, elu vanglas ilma ennetähtaegselt vabanemise võimaluseta – kogu kupatus.

Kuid siis märkan vilksamisi kuuvalgel lagendikule sööstvat oravat. Järjekordne oksaraag praksatab väikese keha raskuse all, kui loomake minust mööda vudib. Orava kadumise järel laskub metsale taas surmavaikus.

See polnud siiski inimene. See oli üksnes metsloom. Sammukaja tekitas väikeste käppade padin.

Hingan välja. Vahetu oht on möödas, kuid läbi see kõik veel ei ole. Kaugeltki mitte. Ja mul pole aega puhata. Pean edasi kaevama.

Mul tuleb ikkagi enne päikesetõusu surnukeha maha matta.

I OSA

Inimesed räägivad mulle kogu aeg, et mul on väga vedanud.

Nad räägivad mulle, et mul on ilus kodu ja rahuldustpakkuv karjäär, ning mulle tehakse pidevalt mu kingade eest komplimente. Aga mind ei ole lihtne lollitada. Kui inimesed mulle räägivad, et mul on vedanud, ei räägi nad mu kodust või karjäärist ega isegi kingadest. Nad räägivad mu abikaasast. Nad räägivad Nate'ist.

Nate ümiseb hambaid pestes omaette. Mul kulus tema kõrval hambaid pestes umbes aastajagu hommikuid, kuni viimaks taipasin, et ta ümiseb alati sama laulu, Elvis Presley „All Shook Up“. Kui ma temalt selle kohta küsisin, hakkas ta naerma ja rääkis, et ta ema sõnul kestab see laul täpselt kaks minutit ja just nii kaua tuleb hambaid harjata.

Ma olen seda laulu iga oma ihurakuga vihkama hakanud.

Seesama kuradima laul igal viimsel kui hommikul kõigi meie kaheksa abieluaasta jooksul. Küllap võiksin probleemi lahendada, pestes hambaid teisel ajal, kuid me teeme seda alati koos. Arvestades, et me lahkume samal ajal ja läheme samasse kohta, proovime hommikuti vannituba võimalikult tõhusalt kasutada.

Nate sülitab hambapasta kraanikaussi ja loputab seejärel suud. Mina olen hammastega juba valmis saanud, kuid passin edasi vannitoas. Ta haarab suuvee järele ja kuristab söövitava sinise vedelikuga.

„Ma ei saa aru, kuidas sa seda kraami talud,“ tähendan. „Minu meelest on suuveel happe mekk.“

Ta sülgab veel kord kraanikaussi ja muheleb. Tal on ideaalsed hambad. Sirged ja valged, kuid mitte nii valged, et pilk tuleks kõrvale pöörata. „See on *värskendav*. Tead küll, puhtus ennekõike.“

„See on õudne.“ Ma judistan end. „Ainult ära tule mind pärast selle jubedusega kuristamist suudlema.“

Nate naerab ja eks see olegi naljakas, sest ta ei suudle mind peaaegu kunagi. Pealiskaudne mutsatus põsele, kui me hommikul kumbki oma teed läheme, järgmine õhtul teineteist tervitades ja siis üks enne magamaheitmist. Kolm suudlust päevas. Meie seksielu on sama täpselt paigas: iga kuu esimesel laupäeval. Kunagi toimus see igal laupäeval, siis üle kahe nädala ja nüüd, viimased paar aastat, oleme järginud praegust mustrit. Tunnen kiusatust see korduva sündmusena meie jagatud iPhone'i kalendrisse sisestada.

Võtan pihku fööni, et viimanegi niiskus juustest minema puhuda, sellal kui Nate libistab sõrmedega läbi enda lühikeste salkude ja sirutab käe žileti järele, et nägu raseerida. Meid peeglis silmitsedes on raske eitada labast tõsiasja, et Nate on meist kahest kaugelt paeluvama välimusega. Isegi mingit võistlusmomenti ei teki.

Mu abikaasa on erakordselt nägus mees. Kui keegi peaks kunagi ta elust filmi väntama, pöörduksid nad tema rolli näitlejat valides Hollywoodi kõige seksikamate staaride poole. Lühikesed, kuid tihedad tumepruunid juuksed, selgepiirilised näojooned, jumalik viltune naeratus, ja pärast seda, kui ta ostis komplekti erinevaid hantleid, mida ta meie keldrikorrusel kasutab, hakkab ta rindkere lihaseliseks muutuma.

Mina seevastu olen täiesti tavaline ja ilmetu. Mul on sellega leppimiseks olnud aega kolmkümmend aastat ja mul pole sellest sooja ega külma, et minu porikarva pruunides silmades ei sära iialgi mängulist sädet, mis vaatab vastu Nate'i omadest; kartulikoorekarva juuksed on alati pead ligi ja ludus ja mitte ükski mu näo elementidest ei paista selle mõõtmetega kuidagi kokku klappivat. Ma olen liiga kõhn: puha ohtlikult teravad nurgad ja mitte mingeid mainimisväärt kumerusi. Kui keegi peaks kaaluma minu elust filmi tegemist ... Nojah, pole mõtet sellest isegi rääkida, sest selline asi oleks ilmvõimatu. Minusugustest naistest filme ei tehta.

Kui inimesed ütlevad, et mul on vedanud, peavad nad tegelikult silmas seda, et Nate annab mulle mitmes mõttes silmad ette. Samas olen mina pisut noorem, nii et milleski olen ma siiski temast üle.

Lahkun vannitoast, et end riidesse panna, ja Nate järgneb mulle, et sama teha. Valin kurguni kinni nõõbitava karge valge pluusi ja selle juurde tumepruuni seeliku, kuna Uus-Ingliismaal jagub seeliku kandmise ilma vaid kolmeks kuuks; kui veab, siis neljaks. Pärast sukkpükste jalga panemist libistan varvaste otsa mustad tikk-kontsaga Jimmy Choo kingad. Märkan alles siis, kui kingad mul juba jalas on, et Nate silmitseb mind, pruun lips lödvalt ümber kaela rippumas.

„Eve,“ ütleb ta.

Ma tean juba, mida ta öelda kavatseb, ja loodan, et ta siiski ei tee seda. „Mh?“

„Kas need on uued kingad?“

„Need?“ Ma ei tõsta pilku. „Ei. Need on mitu aastat vanad. Tegelikult ma vist kandsin neid möödunud aastal esimesel koolipäeval.“

„Ah nii. No selge.“

Ta ei usu mind, kuid heidab pilgu oma kingadele – pruunist nahast ja tõepoolest mitme aasta vanuste mokassiinide paarile – ega poeta enam sõnagi. Ta ei hakka närvi minnes kunagi karjuma. Varem luges ta mulle aeg-ajalt moraali asjade pärast, mida ma poleks pidanud tegema, ent viimasel ajal ei tee ta enam sedagi. Mu abikaasa on imetlusväärset tasakaalukas. Ilmselt on mul ka selles osas vedanud.

Nate heidab varrukanööpe kinni pannes pilgu käekellale. „Oled sa valmis? Või tahad enne hommikust süüa?“

Nii Nate kui mina töötame Casehami gümnaasiumis ja täna on esimene koolipäev. Mina õpetan matemaatikat ja tema inglise keelt ja kirjandust. Ta on arvatavasti kooli kõige populaarsem õpetaja, eriti nüüd, mil Art Tuttle on läinud. Mu sõber ja töökaaslane Shelby rääkis mulle, et Nate troonis esikohal abiturientitüdrukute koostatud kooli viie kõige seksikama õpetaja pingereas. Ta tegi kõigile teistele pika puuga ära.

Me sõidame harva hommikuti ühe autoga tööle. Tundub paraja raiskamisena minna samast kohast samasse kohta kahe erineva autoga, aga tema jääb alati minust kauemaks kooli ja mina ei taha seal passida. Aga kuna täna on esimene koolipäev, sõidame me koos.

„Läksime,“ ütlen. „Ma võtan koolis kohvi.“

Nate noogutab. Ta ei söö kunagi hommikust – tema sõnul tekitab see talle kõhuhädasid.

Mu Jimmy Choode kontsad klõbisevad rahuldustpakkuvalt, kui ma meie kahekordse maja eesuksest välja astun. Maja on väike – me peame jõudma selle eest kahe õpetajapalgaga maksta –, kuid see on uus ja väga mitmes mõttes mu unistuste maja. Meil on kolm magamistuba ja Nate räägib kahe vaba toa lähitulevikus lastega täitmisest, ehkki ma ei saa aru, kuidas me oma praeguse seksigraafikuga selle eesmärgini jõudma peaksime. Lõpetasin rasestumisvastaste tablettide võtmise aasta eest, selleks et näha, mis juhtuma hakkab, ja siiani on vastus „mitte midagi ei juhtu“.

Nate võtab oma Honda Accordi juhiistmel istet. Alati, kui me kuskile koos läheme, kasutame tema autot ja tema on alati roolis. See on osa meie sisseharjunud elurütmist. Kolm musi päevas, seks kord kuus ja Nate on alati roolis.

Mul on tohutult vedanud. Mul on ilus kodu, rahuldustpakkuv töö ning heasüdamlik ja meeldivate kommetega ja kirjeldamatult nägus abikaasa. Ja kui Nate pöörab auto teele ja hakkab kooli poole sõitma, suudan ma mõelda vaid sellest, kuidas ma loodan, et mõni veok sööstab stopp-märgi alt läbi, põrutab Hondale otsa ja me mõlemad saame silmapilkselt surma.

Oleksin valmis tegema mida tahes, kui see tähendaks, et ma ei peaks sellest autost välja ronima.

Ma ajaksin ennast kiilaks. Ma loeksin „Sõda ja rahu“. Pagan, ma paneksin end põlema, kui ma vaid ei peaks sellest uksest Casehami gümnaasiumisse sisenema. Ma võin seda lõputult korrutada. *Ma ei taha kooli minna.*

„Olemegi kohal!“ ütleb ema reipa tooniga. Ja seejuures täiesti mõttetult, kuna ma ju näen isegi selgelt, et me oleme koolimaja ees peatunud. Ega ma hoolimata kõigest, mis eelmisel aastal juhtus, nüüd *nii* loll ka ei ole.

Ta sõidutas mu täna hommikul oma halli Mazdaga kooli, kuna teadis arvatavasti väga hästi, et kui ma oleksin kooli vändanud jalgrattaga, nagu ma seda viimased kaks aastat teinud olen, poleks ma mingi valemiga gümnaasiumisse välja jõudnud. Niisiis võttis ta kohalikust haiglast, kus ta õena töötab, vaba päeva ja mängib mulle lapsehoidjat, et ma esimesel koolipäeval ikka kindlasti kooli läheksin.

Silmitsen läbi küljeakna punastest tellistest neljakorruselise maja, mis on viimase kahe aasta jooksul mu elus nii suurt rolli mänginud. Hõõrun silmi: olen väsinud, sest pidin täna hommikul mingil täiesti jabural kellaajal ärkama, et ikka õigeks ajaks pärale jõuda. Mäletan, kui elevel ma olin Casehami gümnaasiumi esimese aasta esimesel päeval. Ja mulle meeldiski gümnaasiumis: ma polnud küll eriti populaarne ja mu hinded olid päris kindlasti täiesti keskmised, aga midagi hullu ka polnud.

Kuni korraga oli.

Ma veetsin kogu suve naabrite lapsi hoides ja ühtlasi tegin, mis suutsin, et ma ei peaks sügisel tagasi kooli minema. Paraku on Casehamis vaid üks riigigümnaasium ja erakoolidele ei hakka meie

hammas peale. Oleksime võinud ju proovida mõnes teises linnas asuva kooliga, aga need on rattaga kohale sõitmiseks liiga kaugel ja ma ei ela koolibussi ringi peal. Ema selgitas mulle seda üha kahaneva kannatusega iga kord, kui teda meelt muutma lunisin.

„Võib-olla,“ küsin lootusrikkalt, „võiksin ma koduõppele jääda?“

„Addie,“ ohkab tema, „katsu nüüd olla.“

„Sa ei saa aru.“ Surun seljakotti vastu rinda, kuid ei kiirusta turvavööd lahti tegema. „Kõik vihkavad mind.“

„Mitte keegi ei vihka sind. Keegi isegi ei mäleta midagi.“

Toon kuuldavale korsatuse. Kas ema on üldse kunagi mõne gümnaasiumiõpilasega *kohtunud*?

„Ma räägin tõsiselt.“ Ema seiskab mootori, ehkki me passime tsoonis, kus seda teha ei tohi, ja ilmselt pistab keegi iga hetk pröökama, et me edasi liiguksime. „Teismelised huvituvad ainult iseendast. Mitte keegi ei mäleta seda, mis juhtus eelmisel aastal. See ei lähe mitte kellelegi korda.“

Ta eksib. Ta eksib täiega ja igas mõttes.

Ongi nii, keegi annab juba signaali. Esialgu korra, siis mitu korda jutti ja siis tundub, nagu oleks keegi end kogemata signaalinupule istuma unustanud ega kavatse sealt niipea tõusta.

„Ma võin kuskil mujal peatuda,“ pakub ema autot taas käivitades abivalmilt.

Mis mõte sellel oleks? Kui me uuesti peatume, hakkab ta jälle oma ergutuskõnega pihta. Mul ei ole mingit ergutuskõnet tarvis. Mul on tarvis uut kooli. Ja kui ma seda ei saa, siis on kogu see värk suhteliselt mõttetu.

„Vahet pole,“ pobisen.

Ema hõikab mind, kui ma autost välja sööstan, kuid ma ei peatu, et ringi pöörata. Ema on täiesti kasutu. Ta ütleb kõiki õigeid asju, aga lõpuks pole ikkagi tema see, kes peab selles olukorras olema. Tema ei pea taluma möödunud aasta sündmuste järelkajasid. *Minu teo* tagajärgesid.

Niipea kui ma Mazdast välja saan, tunnen peaaegu füüsiliselt, kuidas kõik mind jõllitavad. Gümnaasiumis on piisavalt tüdrukuid,

kes valivad oma riided endale tähelepanu tõmbamiseks, aga mina pole iialgi nende sekka kuulunud. Olen alati tahtnud massi sulanduda. Täna kannan ilmetuid sirge säärega teksaseid ja halli T-särki, mille peale tõmmatud kapuutsiga dressikas on hallimgi veel. Casehami gümnaasiumis kehtib reegel, et püksitagumiku peal ei tohi mingit kirja olla (ja see reegel ajab ikka paljusid tüdrukuid marru), aga minu puhul pole mitte üksnes mu tagumine pool igasugu sillerdavatest sõnadest vaba, ma olen teadlikult vältinud igasugu sõnumeid. Pole ühtki elementi, mis võiks mulle tähelepanu tõmmata.

Ja ometi vahib viimane kui üks inimene just mind.

Ainus hea asi on see, et ema oli sunnitud minema sõitma ja ei pea nägema neid jõllis pilke ja sosinaid, mis mind saadavad, kui ma, kott õlal, välisukse poole rühin. Ma teadsin sajaga ette, et nii juhtub. *Mitte keegi ei mäleta seda, mis juhtus eelmisel aastal.* Jajah, muidugi. Mis planeedil mu ema küll elab?

Ma juba tean, mida nad räägivad, niisiis ei peatu ma, et seda kuulata. Hoian võimalikult kiiresti kõndides pead maas ja selga kühmus. Väldin igasugust silmsidet. Kuid sellegipoolest kuulen ma nende sosinaid.

See on tema. See on Addie Severson. Sa ju tead mida ta tegi, eks ole? Tema on see, kes ...

Oeh, see on liiga õudne. Ma lihtsalt ei suuda.

Ja siis on see peaaegu tehtud. Ma jõuan ilma vahejuhtumiteta peaaegu koolimajani. Välisukse kooruv punane värv on juba nägemisulatuses ja keegi pole mulle otse näkku midagi kohutavat öelnud. Ja siis näen ma *teda*.

See *tema* on Kenzie Montgomery. Väidetavalt kõige populaarsem tüdruk meie klassis. Täiesti vaieldamatult kõige ilusam tüdruk klassis. Klassivanem, kisakooritüdrukute juht – te teate seda tüüpi küll. Ta istub koolimaja trepiastmel, seljas seelik, mille puhul ma olen peaaegu sada protsenti kindel, et see rikub reeglit, mille kohaselt seeliku või lühikeste pükste alumine serv ei tohi ulatuda vabalt külgedel rippuvate käte sõrmeotstest kõrgemale. Teisi tüdrukuid

on selliste rikkumiste eest koju saadetud, kuid Kenziega seda ei juhtu. Selles võite kindel olla.

Ta istub seal koos oma väikese sõprade kambaga. Teda ümbritsevad tüdrukud on kõige populaarsemad lapsed koolis, täpselt nagu temagi. Ja neile on lisandunud veel üks, keda eelmisel aastal ta kõrval ei olnud, ja see on Hudson Jankowski. Uus staarsöötja.

Kenzie ja ta sõbrad panevad pääsu kooli peaaegu kinni, kuid mööda saamiseks on siiski jäetud pisut ruumi. Kuid just siis, kui ma üritan Kenzie ja trepikäsipuu vahelisest kolmekümne sentimeetri laiuusest praost läbi pugeda, kohtub ta pilk minu omaga ja ta viskab oma seljakoti mulle ette.

Aih.

Ta on mulle meelega jätnud umbes kümnesentimeetrise pilu, kust ma pean proovima end läbi pigistada. Ma võiksin minna teiselt poolt ringiga, aga see tähendaks tagasi alla minemist trepist, kust ma just üles tulin, ja teise trepi jalge alla võtmist, mis tundub väheke tobe, arvestades, et ma olen juba peaaegu üleval. Ja seal ees ei ole ju *inimene*. On kõigest mingi nõme seljakott. Niisiis üritan ma sellal, kui Kenzie oma sõpradega räägib, ta nahkkantidega seljakotist mööda imbuda.

„No mida!“

Kenzie hääl peatab mu poolelt sammult. Ta vaatab mulle oma pikkade tumedate ripsmetega ümbritsetud suurte siniste silmadega otsa. Ma kohtusin Kenziega esimest korda põhikoolis; meil olid ühised ajalootunnid ja ma mõtlesin, et ta on kõige täiuslikuma välimusega inimolend, keda ma iial päris elus näinud olen. Muidugi olen ma varemgi ilusaid tüdrukuid näinud, kuid Kenzie on klass omaette. Ta on pikk, sireda figuuri ja pikkade siidiste kuldblondide juustega. Iga viimne kui joon temas on sada korda kutsavam kui kõik minu omad kokku. Kenzie on elav tõend selle kohta, et elu ei ole õiglane.

„Vabandust,“ pobisen. „Ma üritasin ainult mööda pääseda.“

Kenzie pikad ripsmed plaksuvad. „Äkki saaks nii, et sa ei astu mu seljakoti peale?“

Kenzie sõbrad jälgivad meie suhtlemist ja itsitavad. Kenzie võiks mu läbi laskmiseks seljakotti nihutada või selle üldse trepilt ära võtta. Kuid ta ei kavatse seda teha ja see on nende jaoks miskit-moodi *nii* megaljakas. Mu pilk kohtub sekundiks Hudsoni omaga ja ta langetab kiiresti silmad oma räpastele tossudele. Ta on seda teinud viimased kuus kuud. Mind vältinud. Teinud näo, nagu polekski ta algkooli ajast saati olnud mu parim sõber kogu universumis.

Fantaseerin hetkeks universumist, milles ma Kenzie Montgomery sugusele tüdrukule vastu hakkaksin, astuksin ta lollaka seljakoti peale, mille küljes tilpneb pisike roosa karvane pallike, ja sülgaksin ta suunas lause: „Ja mis sa nüüd teha kavatsed?“

Mitte keegi ei hakka *kunagi* Kenziele vastu. Mina võiksin seda teha. Mul pole ju enam niikuinii midagi kaotada.

Aga selle asemel pobisen midagi vabanduseks ja lähen uuesti trepist alla, et teistkaudu kooli pääseda. Ma taandusin Kenzie ees nagu kõik teisedki. Sest ehkki olukord on niigi hull, ei saa eitada võimalust, et see võib muutuda veelgi hullemaks.